

TESTCENTER: Har beboerne, som mødte torsdag i Østerild Multicenter, fået noget ud af deres møde med borgmesteren i Thy og miljøministeren? Meningerne kan være delte. Nogle vil mene, at det hele bare var en fortsættelse af manøvren, andre, at man alligevel har lært noget, som man ikke vidste i forvejen. Begge to har ret. Jeg vil her prøve at forklare hvordan og starte med et referat og kommentar af deres indledende taler.

Borgmesteren i Thy har haft to hovedpunkter i sin tale. Det første er, at projektet med etableringen af et testcenter vil skabe en del arbejdspladser, det andet vedkommer den procedure han har fulgt i sine forhandlinger med miljøministeren: en forklaring på, hvorfor projektet blev holdt hemmeligt indtil det sidste.

En fjer i hatten?

Begge punkter er bemærkelsesværdige. Det første punkt er ikke nyt, da borgmesteren anførte det tidligere, men nu går han i detaljer og har visioner: blandt andet om den turistattraktion, som en så gigantisk vindmøllepark vil byde. Og dér vil jeg gerne, for en gangs skyld, give ham ret: ønsker man at opleve det utrolige, dvs. hvordan en politisk beslutning gør 3.000 hektar af den fineste danske natur til en ørken takket være en borgmester som håndlægger, så skal man til Østerild! Og mens vi er der, kunne man ikke tænke sig en kreativ produktudvikling i form af import af en håndfuld kameler og beduintelte? I denne forbindelse kunne de lokale bagere sælge små marcipankameler o.s.v. Der er ingen grænser for, hvad man kunne tjene på sagen. Turisterne ville

strømme til Østerild Ørken. Det ville være, om jeg så må sige, en appelsin i borgmesterens turban.

Nogen har fortalt mig, at den med kamelen er berigtiget af to grunde: den første, som jeg lige har anført, og den anden, fordi han har fået sine medborgere til at sluge en vældig kamel. Kamelen er vældig, det kommer jeg tilbage til om lidt. Men måske er der en risiko for, at folk derud får den galt i halsen og spytter den ud igen i hovedet på borgmesteren. Lige meget: selvom hans ørkendrøm ikke bliver til noget, har han gjort sig fortjent til den store hvide kamelorden.

Spøg til side: historien ville være grotesk hvis den ikke var så dybt tragisk for befolkningen og for naturen. Fordi en del arbejdspladser vil gå tabt og få vil blive oprettet.

Jeg ved ikke, om der findes hvide kameler: hvide løgne findes i hvert fald. Spørg fagmanden.

Kunsten om at bedrage

Det andet punkt er interessant af forskellige grunde. Borgmesteren fortæller ikke uden stolthed og i detaljer, hvordan den lykkedes ham at holde projektet hemmeligt for offentligheden til det sidste minut. Og dér må vi sige: til lykke, borgmester, du har været snu. Ingen anede uråd! Først er der vage rygter, men uden at man kender til projektets omfang, så forhandlingerne med ministeriet, og sidst i september eksplodere den gode nyhed. Deadline for indsigelser falder sammen med efterårsferien. Folk har ringe chancer for at give deres mening at kende. Smart.

Men hvad har du gjort? Du praler kynisk af, at det lykkedes dig at tilsidesætte demokratiet i din kommune med succes! Du påstår at skrive dansk historie: ja, det

BORGMESTER ERIK Hove Olesen (S) - her på borgermødet i Frøstrup "påstår at skrive dansk historie: ja, det gør du, men ikke, som du tror, du optræder som historiens skurk, ikke som helt," skriver Gérard Lehmann.
Foto: Peter Mørk

gør du, men ikke, som du tror, du optræder som historiens skurk, ikke som helt.

Hvis dette projekt var noget godt for kommunen, hvis det havde skabt mange arbejdspladser, hvis det havde betydet økonomisk udvikling for din kommune, og samtidig uden at massakrere en flot natur og uden at skade, ikke kun de berørte lodsejere, men hele befolkningen i Thy, nå ja, så ville du have vundet respekt. Folk var blevet informeret, man havde debatteret.

Denne luskede handlemåde bliver ikke glemt. Man vil huske, hvordan du gik bag ryggen på dine medborgere, man vil huske, hvad du opnåede takket være din gode ven miljøministeren. Men tag ikke fejl, tro ikke, at du har vundet hans anerken-

delse, du har kun været et villigt redskab for en kort periode i hans procedure. Men husk: uden dig kunne miljøministeren aldrig nogensinde have gennemført sit forehavende!

En sidste lille ting: du klager over de negative reaktioner, som den lokale presse videregiver. Nogle læserbreve, siger du, har ikke adresse i kommunen. D.v.s., at det kommer indblanding udefra. Korrekt.

Men jeg vil gerne vide én ting: miljøministeren, i sin tale få minutter senere, understreger den statslige dimension af projektet, at det bliver vedtaget et anlægslov i Folketing. Ministeren siger statsligt og jeg siger nationalt. Det er ikke op til en borgmester at fortælle mig, om jeg, som er skatteborger

LOKALDEBAT

Om værdier og demokrati i Thy

jektet var blevet præsenteret i sin nuværende udformning, har ministeren valgt den nemme procedure: at handle hurtigt og hemmeligt. Dette medfører, at man ikke har kunnet vurdere på forhånd de gener og skader, som dette projekter medfører. Beslutningen er taget før man overhoved ved, hvad konsekvenser bliver! Og det bliver gennemført lige meget hvad!

Det er aldeles uacceptabelt, uansvarligt og udansk.

Statsapparatet kørt i stilling, Dongs millioner på bord. En borgmester som medhjælper. Foragt for borgerne. Lige gyldighed med naturen. Hvor er grænsen?

Appel

Grænser er dér, hvor mennesker sætter dem. I Nordvestjylland, i Nordjylland og i hele Danmark. Derfor opfordrer jeg den lokale befolkning i første omgang til at reagere klart og tydeligt.

Det drejer sig om principper – demokrati, respekt for individet og borgeren, respekt for naturen. Det drejer sig om politik og etik, om de etiske grænser for udførelse af politik. For mine kolleger for Risø er der tale om de etiske grænser for videnskabelig forskning.

Men det handler også om mennesker af kød og blod, dem, som færdes i naturen, som går, cykler eller rider på stierne i Hjardemål og Østerild klitplantager. Naturområder, friluftsliv, naturmiljø. Det drejes sig om at tage hensyn til dem og til naturen. Det drejer sig om etik. Vi deler ikke borgmesterens og ministerens opfattelse af demokratiet.

Ministerens retorik går ud på noget simpelt: det er enten eller. Enten 3000 hektar skov eller ingenting.

Det er for simpelt. Vi tror ikke på det. Det er løgn.

i Danmark, er berettiget, eller jeg til at give mit besyv med et projekt, som langt overskrider kommunens grænser.

Du tager grusomt fejl. Glæd dig hellere over, at Danmark er et frit land med en fri presse.

Politik og etik

Man skal ikke være naiv: det politiske liv medfører tit, at moralen er på spil. Vi har

Set et skrækkeligt eksempel deraf med borgmesteren. Men ministeren er ikke bedre. Han har været med til dette skalkeskjul, han har ikke haft lyst til en ærlig debat, han har ikke lyst til en debat overhoved. Det drejer sig for ham og for hans embedsmænd at undgå, at protesterne bliver så høje, at nogen begynder at stille spørgsmål i København om, hvad der i virkeligheden foregår i Thy og omegn. Det er hans opfattelse af demokratiet.

Det står i brochuren fra miljøministeren, at den valgte løsning for projektet er billig og nem. Dér har vi de vigtigste ord: nem og billig. Men den bliver kun nem, hvis borgerne i det berørte område lader det ske, og det er slet ikke billigt. Er det billigt, endda gratis, at massakrere 3000 hektar skov fordi der er tale om statsskove? Nej. For der skal rejses så stort et areal i kommunen ifølge loven. Hvad koster så at ekspropriere 3000 hektar landbrugsjord og rejse en skov på disse 3000 hektar? Hvad koster en hektar jord i området?

Hverken på dette punkt eller på andre har ministeren den mindste troværdighed. Ingen kender i øjeblikket konsekvenserne for mennesker og for naturen, som projektet medfører.

Velvidende, at hovedparten af befolkningen vil have modsat sig projektet (og ikke kun lodsejerne), hvis pro-